UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Questiones spiritualis [con]uiuij delicias preferentes, super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In festo sancti siluestri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70506

Visual Library

hoꝛificari. Iuxta ỽbum ſaluato ris in pſenti euãgelio. Qui mihi miſtrauerit honoꝛificabit eũ ꝑa ter me⁹ q̇ in celis eſt. Vñ cũ ipſo moꝛtuo clerici Requiem eternã inciperẽt. ⁊ ꝓ eo miſſaꝫ celebra re defunctoꝝ. ſubito vt aiũt ãge loꝝ choꝛi aſtantes voces cãticũ interrũpũt. martyris miſſaꝫ inci piũt. Letabit̃ iuſtus. ⁊ ꝯſequent̃ cõcinũt ⁊ ceteri clerici ꝓſequũt̃ ¶ Ad ratiões in oppoſitũ. ¶ Ad primã rñdet̃ negãdo aſſumptuꝫ vñ Mat. v. dr. Beati q̇ pſecutio neꝫ patiunt̃ ꝓpter iuſticiã. qd̉ ꝑti net ad martyriũ. vt glo. ibi dicit. ad iuſticiã aũt ꝑtinet non ſolũ fi des. ſꝫ etiã alie virtutes poſſunt eſſe cauſa martyrij. Vñ beati io hãnis baptiſte martyriũ i eccle ſia celebrat̃ q̇ nõ ꝓ neganda fide ſꝫ ꝓ rephenſiõe addulterij moꝛ tẽ ſuſtinuit. Ad auctoꝛitatẽ Au. rñdetur ꝙ q̇cũq; patit̃ ꝓ quocũ q; bono ope faciẽdo vel ꝓ quocũ q; pctõ vitãdo ꝓpter xp̃ꝫ eſt mo ri ⁊ pati ꝓ xp̃o. ¶ Ad ſcd̃aꝫ rñde tur. negando minoꝛẽ. Dicit̃ eñ Matth. xxij. Reddite que ſũt ce ſaris ceſari. et que ſunt dei deo bona aũt eccleſie dei ſũt que iſti archiepiſcopo erant commiſſa. Unde moꝛiẽdo ꝓ defenſiõe eoꝝ eſt teſtimoniũ ferre veritati diui ne. Preterea nõ eſt ſimile de ve ritatibus aliaꝝ ſcientiaꝝ. q꞉ cũ ille nõ ꝑtinet ad cultũ diuinita tis. ideo eaꝝ confeſſio nõ poteſt eſſe directe martyrij cauſa. ſꝫ q꞉ omne mẽdaciũ pctm̃ eſt. vitatio mẽdacij ꝯtra quãcũq; ỽitatẽ ſic inc̃ptum mendaciuꝫ eſt peccatũ diuine legi ꝯtrarium poteſt eſſe cauſa martyrij. ¶ Ad tertiã rñ det̃. negãdo ꝯſequẽtiã. Et ratio eſt. q꞉ bonũ reipublice eſt preci puum bonũ inter bona humana. ſed bonũ diuinũ qd̉ eſt ꝓpꝛia cau ſa martyrij eſt poti⁹ q̃ humanũ. q꞉ t̃ñ bonum humanũ poteſt effi ci diuinũ ſi referatur in deũ etiã poteſt eſſe qd̉cũq; bonũ humanũ martyrij cauſa ſꝫ qd̉ i deũ refert̃.

n feſto beati Silue ſtri. eſt euan geliũ. Homo q̇dam pegre ⁊c. mat. xxv. Circa qd̉ poſ ſunt diſputari ſequẽtes queſtio nes. ¶ Prima. vtꝝ beat⁹ Silue ſter q̇nq; talenta ſibi a deo data ita lucris m̃ltiplicauit vt meruit intrare i gaudiũ beatitudis eter ne. ¶ Secũda. vtrũ de negligen tia multiplicãdi talẽta ſibi data a deo merito veniat q̇s ꝯdãnãd⁹.

D primaꝫ queſtionẽ. ſic ꝓcedit̃. Et vi detur ꝙ non. Quia talenta ab aliquo ac cõmodata lu cris multipli cata reddere videtur ad vſuram penitere. ſed vſura cum ſit peccatum moꝛta

le impedit ad ingreſſum beatitu
dinis. Unde in ps̄. Dn̄e q̄s habi
tabit in tabernaculo tuo. ſequi-
tur. Qui pecuniam non dedit ad
vſuram. ¶ In oppoſitū eſt euan-
gelium preſens. quod legitur in
hmōi ſancti feſtiuitate. ¶ Re-
ſpondeo dicēdum. ꝙ beatus ſil-
ueſter ita talēta ſibi data lucris
multiplicauit vt in gaudiū eter-
ne beatitudinis intrare meruit.
Pro quo notandū. ꝙ iſta q̄nq; ta
lenta ſibi data poſſunt dici. ſcʒ
bonū nature. bonū gratie. bonuʒ
potentie. bonū ſciētie. bonū opu
lentie. In bonis nature ſic ꝑfe-
cit vt fuit corpore integer. ⁊ hoc
ꝓpter caſtitateʒ. facie angelicꝰ.
q2 gratioſus aſpectu. ſermōe ni
tidus. q2 ꝯſilio magnꝰ. vt d2 in vi
ta ſua. Secundo in talento gra-
tie ꝑfecit ⁊ merita multa cumu
lauit. erat eñ fide catholicꝰ. ſpe
patientiſſimꝰ caritate diffuſus.
opere ſanctus. In talento pa-
tientie profecit. q2 factus diaco
nus tanta gratia ꝑfulſit in clero
vt omnis populus chriſtianꝰ in-
tra vrbem eum ſibi in p̄ſbyteruʒ
poſtularet. et tandeʒ melchiade
migrante oīm voce clericorū et
laicorum ꝯcurrēte factꝰ eſt ſum
mus pontifex. Quod eñ prome
ruit operibus declarauit. naʒ vt
dicitur in hiſtoria. Erat eñ piſſi
mus et in omni ſanctitate ꝯſpi-
cuus. Item in quarto talēto. ſcʒ
ſcientie profecit et lucra multi-
plicauit. Doctrina eñ quotidia
na populū informabat q̄ ad eius
ſermonem ꝯfluebat in multitu-
dine copioſa. Item cum iudeorū
ſapientibus diſputauit. quibus
ſuperatis. baptizati ſūt tria mi-
lia iudeorum. Item q̄nto profe-
cit in talento opulētie. ita eñ mi
ſericors erat vt nullꝰ inops nul
la vidua paup. nullus orphanus
indigens in tota vrbe erat queʒ
non haberet in ſcriptis. quot vi-
due erāt in regione. quot orpha
ni. quot clerici ſciebat ⁊ neceſſa
ria miniſtrabat. Ecce qualiṫ ta-
lenta ſibi data beatus iſte Sil-
ueſter multiplicauit. quare me-
rito intrauit in gaudium domi-
ni ſui. ¶ Ad rationē in oppoſitū
reſpondet. ꝙ multiplicare dona
dei in eis proficiēdo. ⁊ accumu
lādo merita apud deum non eſt
vſura. Nec obuiat illud Lu. xix.
Et ego veniēs cū vſuris exegiſ-
ſem illaʒ. ſcʒ pecuniam mutua-
taʒ. quoniā vt dicit ſanctꝰ Tho-
mas. ꝙ vſura ibi metaphorice
accipitur pro ſuper excreſcentia
bonorū ſpūaliū quam exigit deꝰ
volens vt bonis acceptis ab eo
ſemp proficiamus quod eſt ad
noſtrā vtilitatem. non eius.

D ſecūdaʒ
q̄ſtionē qua q̄
ritur. vtrū de
negligētia mꝰ
tiplicandi ta-
lēta ſibi data
a deo merito
veniat quis dānādus. Et videt
ꝙ non. ¶ Quia negligentia non
poteſt eſſe peccatū mortale. Di-

citur em̄ ſup illud Ecc̄.vij. De ne
gligentia purga te cum paucis.
in glo.q̄uis oblatio pus ſit.mul
torum delictoꝝ purgat negligē
tiam.ſed hoc nō eſſet ſi negligē
tia aſſet peccatuꝫ mortale. ergo
ꝛc. ¶ In oppoſitum eſt euange/
lium preſens.vbi q̄ neglexit cuꝫ
talento ſibi dato negociari ope/
rando apera virtutū iubet mit
ti in tenebras exteriores. ¶ Re/
ſpondeo dicenduꝫ.ꝙ pro tali ne
gligentia multiplicandi talentū
ſibi datuꝫ a deo merito venit q̄s
condemnādus. Patet cōcluſio.
nam dicit Chriſoſtom⁹ ſup hūc
paſſū. Eterna pena poteſt homo
damnari nō ſolū pro pctō cōmiſ
ſionis committendo adulteriuꝫ
aut furtū ſeu homicidiuꝫ. verū
etiam pro pctō omiſſionis. vnde
ait.ꝙ non ſolum q̄ rapit aliena
aut qui male operatur punit vl/
tima pena. ſed etiam q̄ bona nō
facit. Non em̄ diues ille epulo
fuit damnat⁹ ꝙ rapet aliena. ſꝫ
q: propria lazaro nō cōmunica/
uit. ¶ Qd̄ vero arguit ꝙ negli/
gentia nō poteſt eſſe pctm̄ mor/
tale. Rn̄detur ꝙ falſuꝫ eſt Nam
dupliciter poteſt ꝯtingere.vt di
cit ſanctus thomas (ij.ij.q.liiij.
ar.iij.) ꝙ negligētia ſit peccatū
mortale. Vno modo ex pte eius
qd̄ ꝑtermittit per negligētiā qd̄
q̄dē ſit de neceſſitate ſalutꝫ. ſiue
ſit act⁹ ſiue circūſtātia. erit pec/
catū mortale. Alio modo ex pte
cauſe Si em̄ volūtas intātuꝫ ſit
remiſſa circa ea q̄ ſūt dei vt tota
liter a dei caritate deficiat. talis
negligentia eſt pctm̄ mortale. et
hoc p̄cipue ꝯtingit qn̄ negligen
tia ſequit ex cōtemptu. alioq̄n ſi
negligētia ꝯſiſtat in ꝑtermiſſiōe
alicui⁹ act⁹ vel circūſtātie q̄ nō
ſit de neceſſitate ſalutꝫ nec hoc
fiat ex cōtemptu. ſed ex aliquo
defectu feruoris q̄ īpedit inter
dum ꝑ aliqd̄ veniale peccatum.
tunc negligētia non eſt peccatū
mortale ſed veniale.

N feſto ſā
cte agnetis ē
euāgeliū. Si
mile ē regnuꝫ
celoꝝ ꝛc. mat.
xxv. Circa qd̄
poſſunt diſpu
tari ſeq̄ntes queſtiones. ¶ Pri/
ma. vtꝝ btā agnes ad hoc ꝙ eſſꝫ
vna de numero prudētiū ꝟginū
habuit neceſſe in vaſſe ꝯſciētie
ſue portare caritatꝫ oleū. ¶ Se
cunda. vtrum beata agnes fuit
chriſto deſponſata.

D primā
queſtionē ſic
ꝓceditur. Et
videt ꝙ btā
agnes ad hoc
ꝙ eſſet vna
de numero
prudentium
virginuꝫ ha/
buit neceſſe in vaſſe ꝯſciētie ſue
portare caritatis oleū. ꝛ videtur
ꝙ non. Quia tā prudentia q̄ꝫ vir
ginitas poſſūt eſſe ī aliq̄ ſine ca/